

Vyváženost ČT v informování o návrzích zákonů o stejnopohlavním manželství a o ústavní definici manželství

období: 9. 10. 2018 – 31. 10. 2019
zpracováno pro: Aliance pro rodinu
datum zpracování: 29. 1. 2020

Obsah

Klíčové výsledky analýzy	2
1 Vývoj medializace	3
2 Zpravodajské pořady	5
2.1 Počty vystupujících a délka vystoupení podle skupin	5
2.2 Konkrétní osobnosti vystupující ve zpravodajských pořadech.....	6
3 Publicistické a diskusní pořady	7
3.1 Četnost a délka promluv jednotlivých hostů	7
3.2 Vystupování moderátora	8
Metodika.....	10

Klíčové výsledky analýzy

Problematice stejnopohlavních manželství věnovala Česká televize od října 2018 do října 2019 celkem 68 příspěvků.

Ve zpravodajských pořadech dostali větší prostor prosazovatelé stejnopohlavních sňatků (7:20) než zastánci klasického manželství (4:49). V pořadech publicistické a diskusní povahy byla situace vyrovnaná (29:51 pro stejnopohlavní svazky, 29:38 pro klasická manželství). Vzhledem k tomu, že zpravodajské pořady (např. *Události* v 19:00 sledovalo v průměru 645 tis. diváků) mají výrazně vyšší sledovanost než některé pořady diskusní (např. *90' ČT24* sledovalo v průměru 47 tis. diváků), mohly mít názory obhájců stejnopohlavních svazků znatelně vyšší vliv na diváky než názory zastánců manželství klasického. Ke sledovanosti jednotlivých pořadů viz tab. v kap. [Vývoj medializace](#)

Ve zpravodajských pořadech měli prosazovatelé stejnopohlavních sňatků navrch hlavně díky vystoupením Radky Maxové, jejíž vyjádření zazněla hned 10krát a celkem dostala prostor v rozsahu dvou minut a dvaceti vteřin. Z obhájců klasického manželství se do TOP 10 dostali jen předseda KDU-ČSL Marek Výborný a předseda SPD Tomio Okamura, kteří dohromady dostali příležitost v deseti případech, tedy stejně často jako samotná poslankyně Maxová. Oba jmenovaní navíc hovořili kratší dobu (dohromady 2:11) než Radka Maxová.

Z politiků hájili v diskusních pořadech klasické manželství Pavel Bělobrádek, Marek Výborný (oba KDU-ČSL). Protistranu zastupovali Czeslaw Walek, Radka Maxová (ANO) a Jiří Dienstbier (ČSSD). Kompromisní přístup zastával poslanec Patrik Nacher (ANO).

V rozhovorech se sledované problematice alespoň okrajově dotkl předseda Senátu za ODS Jaroslav Kubera (jako obhájce klasického manželství). Za proponenty stejnopohlavních sňatků hovořili ex-ministryně Michaela Marksová (ČSSD), ombudsmanka Anna Šabatová a poslanec Vít Rakušan (STAN).

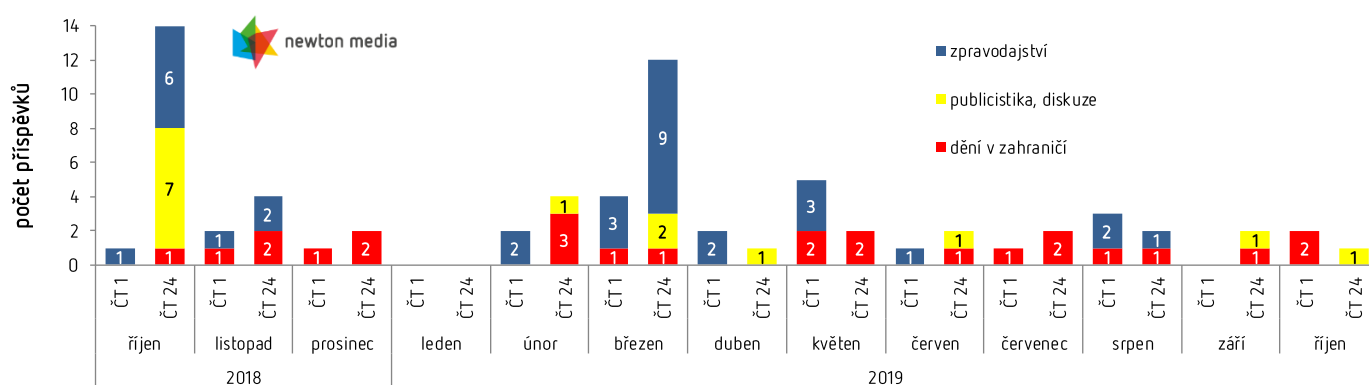
Vystupování většiny moderátorů neumožňovalo vyvozovat závěry o jejich osobních postojích k dané problematice. Specifický případ nicméně představoval moderátorský přístup Světlany Witovské ve vydání *Událostí, komentářů* z 31.října 2018. Moderátorka tehdy vystupovala znatelně ostřeji vůči jak obhájci klasického manželství Marku Výbornému, tak vůči auto-deklarovanému zastánci kompromisu Patriku Nacherovi, než vůči Radce Maxové, jež obhajovala stejnopohlavní sňatky. Příklady sugestivních otázek Světlany Witovské uvádíme v [kap. 3.2.](#)

Z hlediska nestrannosti by bylo možné vytknout pořadu *90' ČT24* z 8.října 2018 skutečnost, že měl téma „Jedna láska, jedno manželství“ (téma bylo výslovně uvedeno na informační liště). Stejný název totiž nesla výstav, kterou v říjnu 2018 uspořádalo sdružení Jsme fér prosazující stejnopohlavní sňatky.

1 VÝVOJ MEDIALIZACE

Úkolem následujícího grafu bylo přehledně shrnout vývoj informování o diskusích na téma klasických a stejnopohlavních manželství podle počty příspěvků v čase s rozlišením zapojení jednotlivých kanálů České televize.

Barevně odlišeny jsou pořady rozebírající čistě dění v zahraničí (červená), pořady zpravodajské povahy (modře) a pořady, v nichž se diskutovalo (žlutá). Do podkladových dat analýzy bylo zařazeno také vysílání stanice ČT 2, kde se však žádný relevantní příspěvek neobjevil.

Celkem věnovala Česká televize problematice stejnopohlavních manželství 68 příspěvků. Z tohoto počtu se 25 příspěvků věnovalo pouze dění v zahraničí, 31 přinášelo zpravodajství a 14 mělo publicistickou a diskusní povahu. Ve dvou případech obsahoval příspěvek zpravodajskou i publicistickou/diskusní část, proto je součet hodnot uvedených v grafu 70.

První vrchol přinesl **říjen 2018**, kdy ČT informovala o veřejném slyšení v petičním výboru Parlamentu ČR o dvou protichůdných peticích. Při této příležitosti pozvala zpravodajská ČT 24 do pořadu *90'ČT24* zástupce obou názorových stran. Obhájce klasické rodiny tehdy reprezentovala Jana Jočová a předseda KDU-ČSL Marek Výborný, prosazovatele zrovnoprávnění stejnopohlavních sňatků Czeslaw Walek s tehdejší poslankyní Radkou Maxovou.

Druhý nárůst zájmu přišel v **březnu 2019**, kdy Parlament projednával novelu Občanského zákoníku o definici manželství jako svazku dvou lidí na jedné straně a o návrhu Ústavního zákona, který definoval manželství jako svazek muže a ženy, na straně druhé.

Menší nárůst přišel také v **květnu**, kdy ombudsmanka Anna Šabatová doporučila poslancům uzákonit manželství homosexuálních párů.

Průměrná sledovanost vybraných pořadů

Stanice	Pořad	Sledovanost
ČT 24	06:00 Zprávy	23 000
ČT 24	07:30 Zprávy	23 000
ČT 24	08:00 Zprávy	23 000
ČT 24	09:30 Studio ČT24 - Zprávy	95 000
ČT 24	10:00 Zprávy	48 000
ČT 24	11:00 Studio ČT24 - Zprávy	48 000
ČT 1	12:00 Zprávy ve 12	138 000
ČT 1	18:00 Události v regionech - Brno	29 000
ČT 24	18:25 Interview ČT24	99 000
ČT 1	19:00 Události	645 000
ČT 24	20:00 90' ČT24	47 000
ČT 1	21:45 168 hodin	856 000
ČT 24	22:00 Události, komentáře	68 000

V tabulce jsou zahrnuty průměrné hodnoty sledovanosti pořadů, které ve sledovaném období odvysílaly příspěvky zpravodajské nebo publicisticko-diskusní povahy.

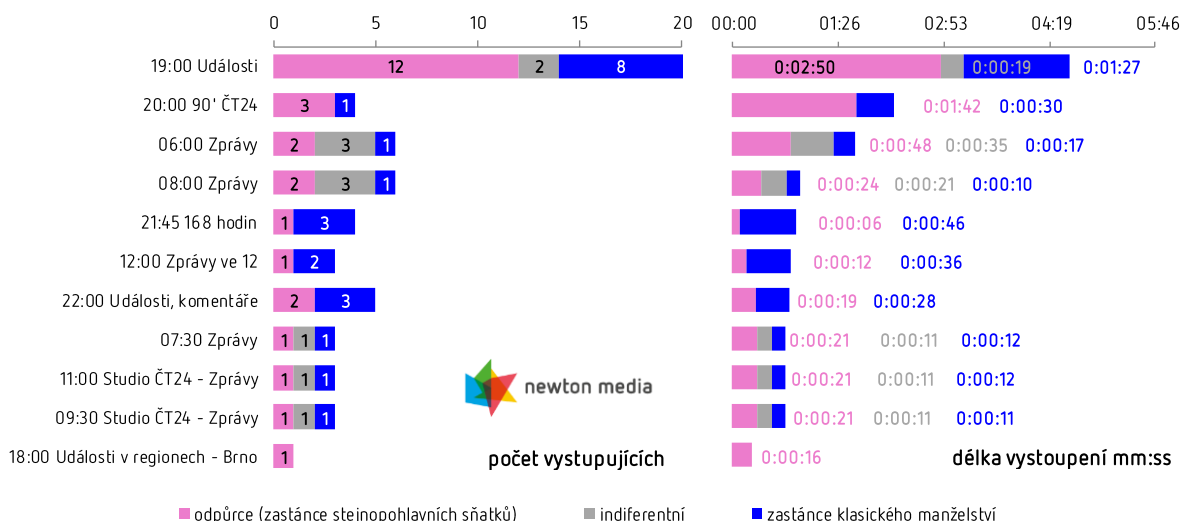
2 ZPRAVODAJSKÉ POŘADY

2.1 Počty vystupujících a délka vystoupení podle skupin

V této kapitole jsme se zaměřili na vyváženost zpravodajských pořadů (*Události, Události v regionech a Zprávy*) a zpravodajských úvodů diskusních a publicistických pořadů (*Události, komentáře, 168 hodiny a 90' ČT24*).

Účelem grafu vlevo bylo vyčíslit, kolik vystupujících dostalo prostor v jednotlivých pořadech České televize, zda se vyjadřovali ve prospěch stejnopohlavních manželství (růžová barva) nebo argumentovali proti nim (modrá barva), popřípadě zaujímali neutrální postoj (šedivá barva).

Graf vlevo zachytil počet vystupujících v jednotlivých pořadech. Graf vpravo zobrazuje celkovou dobu, kterou v určitém pořadu dostali zástupci obou názorových táborů. Jedná se o počet vystupujících, nikoli vystoupení. Např. v pořadu *Události* se vystřídal celkem 12 prosazovatelů stejnopohlavních manželství a osm obhájců manželství klasického.

Do grafu byly zařazeny všechny pořady, v nichž se objevily zpravodajské vstupy věnované problematice stejnopohlavních manželství.

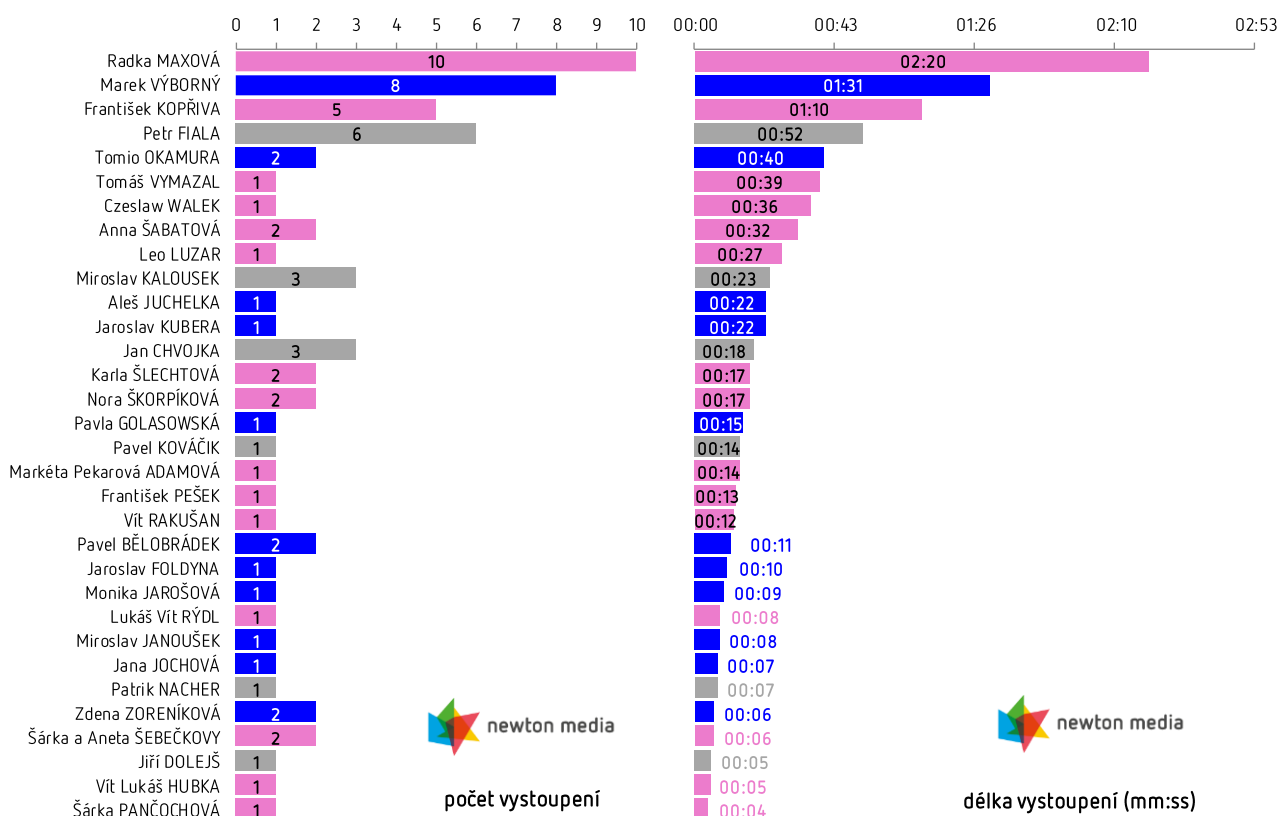
Ve zpravodajských příspěvcích České televize měli prosazovatelé zrovnoprávnění stejnopohlavní svazků převahu jak v počtu hovořících, tak z hlediska prostoru, který jejich názory dostaly.

Celkem za obhájce klasického manželství hovořilo 11 osob, zatímco zrovnoprávnění stejnopohlavních svazků obhajovalo 15 mluvčích. Prosazovatelé stejnopohlavních svazků také dostali bezmála o tři minuty více času (7:40) než obhájci klasického manželství (4:49).

V pořadu *Události* se k mikrofonu dostali také zástupci zainteresované veřejnosti. V pěti případech hovořili zástupci stejnopohlavních párů, ve čtyřech pak lidé sezdaní v klasickém manželství.

2.2 Konkrétní osobnosti vystupující ve zpravodajských pořadech

Pro potřeby grafů jsme sečetli počty vystoupení (vlevo) a délky vystoupení jednotlivých osobností (vpravo), které se vyjadřovaly ve zpravodajských pořadech (*Události, Události v regionech a Zprávy*) a ve zpravodajských úvodech pořadů publicistické či diskusní povahy (*Události, komentáře, 168 hodiny a 90' ČT24*).

Do grafu byly zaneseny osoby, které se vyjadřovaly k problematice stejnopohlavních manželství ve zpravodajských pořadech a ve zpravodajských úvodech pořadů publicistické a diskusní povahy.

Všechny osoby, které o problematice stejnopohlavních manželství hovořily ve zpravodajských pořadech, dostaly v jednotlivých vydáních prostor v řádu jednotek sekund.

Pro konkrétní představu: poslankyně Radka Maxová z ANO promluvila ve 12 zpravodajských příspěvcích, zatímco Marek Výborný z KDU-ČSL v 10. V průměru tak poslankyně Maxová hovořila 11-12 sekund, zatímco poslanec Výborný devět sekund.

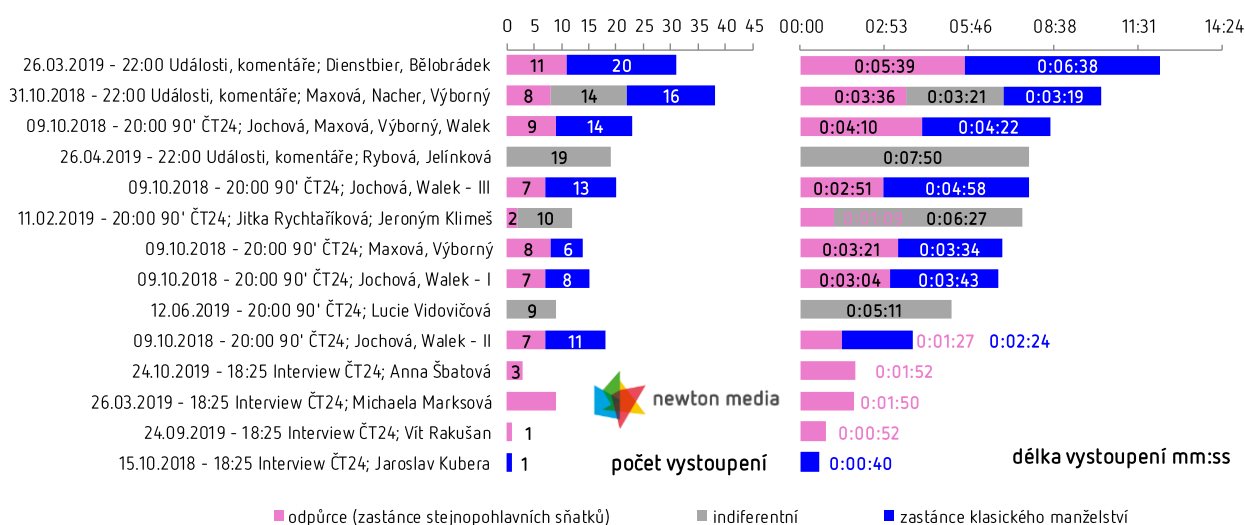
Stoupenci legalizace stejnopohlavních manželství dostali prostor celkem 32krát v rozsahu sedm minut a dvacet vteřin, obhájci klasického manželství vystoupili 21krát v rozsahu čtyř minut a jedné vteřiny. Osoby vystupující indiferentně se objevily v 15 případech v délce bezmála dvou minut (1:59).

3 PUBLICISTICKÉ A DISKUSNÍ POŘADY

3.1 Četnost a délka promluv jednotlivých hostů

Grafy v této kapitole poskytují přehled o diskusních a publicistických pořadech, jejichž hosté se vyjadřovali k problematice stejnopohlavních manželství. Tato problematika figurovala v poměrně omezeném vzorku osmi diskusních příspěvcích a šesti rozhovorů, proto bylo možné každý příspěvek zanést do grafů samostatně.

U každého příspěvku je uvedeno datum a čas vysílání, pořad a hovořící účastníci. Graf vlevo kvantifikuje, kolikrát se v něm ke slovu dostali obhájci klasického manželství (modře) a kolikrát prosazovatelé manželství stejnopohlavních (růžově). Graf vpravo pak vyčísluje celkový čas, po který zástupci obou názorových stran hovořili. Pro úplnost byli do grafů zaneseny i osobnosti, které sice hovořily k námětu analýzy, ale nebylo zjevné, jaký postoj zaujímají (šedá barva).

Na rozdíl od zpravodajství byla situace v diskusních a publicistických pořadech vyváženější. Zastánci klasické manželství dostali prostor v rozsahu 29 minut a 38 sekund, zatímco prosazovatelé stejnopohlavních hovořili celkem 29 minut 51 sekund.

Zastávce **klasického manželství** v diskusích vedle Jany Jochové z Aliance pro rodinu zastupovali Pavel Bělobrádek a Marek Výborný z KDU-ČSL. Poslanec Patrik Nacher (nestraník za ANO) sám sebe definoval jako stoupence kompromisu.

Stranu podporující **stejnopohlavní manželství** v diskusích reprezentoval předseda sdružení Prague Pride Czeslaw Walek, europoslankyně Radka Maxová (ANO), senátor Jiří Dienstbier (ČSSD), ombudsmanka Anna Šbatová a profesorka Jitka Rychtaříková.

V jednom případě spolu diskutovaly mluvčí hnutí Pro život ČR Zdeňka Rybová s mluvčí sdružení Kolektiv 115 Kateřinou Jelínkovou. V dalším rozhovoru se k problematice stejnopohlavních manželství vyjádřila socioložka Lucie Vidovičová. Z jejich vyjádření nebylo zcela jasné, jaký postoj ke stejnopohlavním manželstvím zaujímají, proto jsou v grafu zaneseny v kategorii „indiferentní“.

Alespoň jednou se v *rozhovorech* k problematice stejnopohlavních manželství v rozhovorech vyjádřili předseda senátu Jaroslav Kubera jako obhájce klasických manželství a ex-ministryně Michaela Marksová (ČSSD) a poslanec Vít Rakušan (STAN) jako proponenti stejnopohlavních sňatků. Indiferentně se ke sledované problematice stavěla socioložka Lucie Vidovičová z MUB a psycholog Jeroným Klimeš.

3.2 Vystupování moderátora

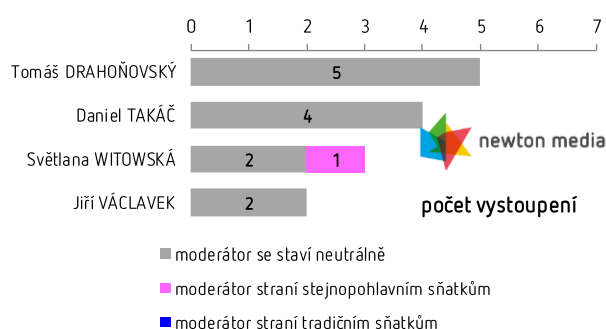
Do následujícího grafu vstoupilo 13 pořadů publicistické a diskusní povahy.

Tomáš Drahoňovský moderoval vydání pořadu *90' ČT 24* z 9. října 2018, které režie rozčlenila na pět dílčích úseků. Ve třech úsecích hovořili Jana Jočová (Aliance pro rodinu) a Czesław Walek (Prague Pride), v jednom Radka Maxová (ANO) s Markem Výborným (KDU-ČSL) a ve zbývajících páté části hovořili všichni čtyři uvedení.

Daniel Takáč vedl čtyři rozhovory v pořadu *Interview ČT24* s předsedou Senátu za ODS Jaroslavem Kuberou (15. října 2018), Michaelou Marksovou z ČSSD (26. března 2019), poslancem za STAN Vitem Rakušanem (24. září 2019) a ombudsmankou Annou Šabatovou (24. října 2019).

Světлана Witovská ve sledovaném období odmoderovala tři vydání pořadu *Události, komentáře*. Ve vydání z 31. října 2018 hovořili Radka Maxová (ANO), Marek Výborný (KDU-ČSL) a Patrik Nacher (nestraníček za ANO). Dne 26. března 2019 proti sobě stáli Pavel Bělobrádek (KDU-ČSL) a Jiří Dienstbier (ČSSD) a ve vydání z 26. dubna 2019 na otázky odpovídaly Kateřina Jelínková, mluvčí za Kolektiv 115 a Zdeňka Rybová z hnutí Pro život ČR.

Podobně jako Tomáš Drahoňovský, také **Jiří Václavek** moderoval pořad *90' ČT 24*. Ve vydání z 11. února přivítal psychologa Jeronýma Klimeše, ve vydání z 12. června 2019 pak psycholožku z MUB Lucii Vidovičovou.

U trojice Drahoňovský, Takáč a Václavek nebyly patrné sympatie k žádné z názorových stran a z jejich vystupování nebylo možné být jen odhadovat, jaký je jejich soukromý názor na otázku stejnopohlavních manželství.

Jedinou výjimku tak představovalo **vystupování Světłany Witovské v Událostech, komentářích z 31. října 2018**, kde se sešli Radka Maxová, Marek Výborný a Patrik Nacher.

Radka Maxová tu čelila, coby obhájce zrovnoprávnění stejnopohlavních manželství, dvojici protivníků. Poslanec Nacher sice do pořadu přicházel jako stoupenec kompromisu, ale jeho návrh „*narovnat ta práva, ale nepojmenovávat to manželství*“ de facto mířil proti klíčovému požadavku gay/lesbických párů, kterým je úplné vymazání rozdílů mezi manželstvím a registrovaným partnerstvím.

Světлана Witovská zde do jisté míry vystupovala v roli ďáblova advokáta, respektive suplovala sparingpartnera Radce Maxové, přičemž vystupovala ostřeji než sama Maxová. Poslanci Nacherovi kladla sugestivní otázky typu „*Nejste ve špatném klubu poslaneckém, jak vás tak poslouchám, s panem Výborným si notujete?*“ nebo „*Neohrožuje to manželství mnohem víc něco jiného než jsou páry stejného pohlaví? Domácí násilí, já nevím, všechno možné, ale komu ublíží sňatek dvou mužů a dvou žen, komu?*“ Podobným způsobem se Světлана Witovská obracela také na poslance Výborného: „*Vám to připadá směšné, když se dva lidi stejného pohlaví chtějí oženit nebo vdát se, jak bych to nazvala? Připadá Vám to jako směšná věc?*“

METODIKA

Úvod a výběr příspěvků

Hlavním cílem analýzy bylo kvantifikovat, jaký prostor dostaly obě názorové strany ve zpravodajských pořadech na straně jedné a v pořadech publicistické a diskusní povahy na straně druhé. Do analýzy byly zahrnuty všechny příspěvky o problematice stejnopohlavních manželství odvysílané Českou televizí v období od 8.října 2018 do 31.října 2019. Z konkrétních stanic jsme pracovali s pořady ČT 1, ČT 24 a ČT 2, přičemž poslední uvedená stanice žádný relevantní příspěvek neodvysílala.

Pro výběr relevantních příspěvků byl použit seznam klíčových slov dodaných zadavatelem (Sexuální menšina, sexuální orientace, menšinová orientace, homosexualita, homosexuálové, homosexuální, neheterosexuálové, neheterosexualita, LGBT).

Základní sledované parametry:

Postoj mluvčích

U konkrétních osobností jsme jejich postoj k možnému zrovnoprávnění stejnopohlavních sňatků vyvozovali pouze z jejich vyjádření v příspěvcích zahrnutých do zdrojových data analýzy.

Počet a délka vystoupení v diskusních a publicistických pořadech

Součástí mediálního archivu Newton Media jsou přepisy televizních a rozhlasových pořadů obsahující informace o délce každého jednotlivého vyjádření osob vystupujících ve vysílání na živo i ze záznamu. Tato metadata umožňují také přesně spočítat, kolikrát v průběhu rozhovoru určitá osoba hovořila.

Vystupování moderátora

Tento parametr je výsledkem posouzení televizního záznamu analytikem. Pro posouzení byly použity záznamy z webových stránek České televize a z archivu Newton Media.